

Kungsbacka kommun

Rektorn vid Elof Lindälvs gymnasium skolenhet 5

Beslut för gymnasiesärskola

efter tillsyn i Elof Lindälvs gymnasium skolenhet
5
i Kungsbacka kommun

Tillsyn i Elof Lindälvs gymnasium skolenhet 5

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kungsbacka kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Elof Lindälvs gymnasium Enhet 5 besöktes av Skolinspektionen den 19 och den 27 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Elof Lindälvs gymnasium är en av tre kommunala gymnasieskolor i Kungsbacka kommun. Skolan är indelad i fem skolenheter som var och en leds av en rektor. Detta beslut omfattar skolenhet 5.

Skolenhet 5 leds sedan mitten av november 2013 av en tillförordnad rektor och omfattar gymnasiesärskolan och erbjuder läsåret 2013/14 fyra nationella program inom gymnasiesärskolan: Programmet för administration, handel och varuhantering, programmet för fastighet, anläggning och byggnation, programmet för fordonsvård och godshandling samt programmet för hotell, restaurang och bageri. I årskurs 2, 3 och 4 erbjuds de nationella programmen handels- och administrationsprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet samt det specialutformade programmet park, miljö och fastighet enligt den gamla gymnasiesärskolans struktur. Verksamheten omfattar totalt 25 elever.

För gymnasiesärskolan saknas nationell uppföljningsstatistik över kunskapsresultaten. Av skolans egen betygsstatistik från läsåret 2012/13 framgår att skolan har satt betyg i 55 kurser varav åtta kurser från gymnasieskolans nationella program och en kurs från gymnasiesärskolans individuella program.

Helhetsbedömning

Huvudmannen måste se till att det skapas strukturer för att skolenhetens resultat och måluppfyllelse sammanställs så att rektor tillsammans med lärare, övrig personal och elever kan analysera vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla utbildningen. Ett visst kvalitetsarbete bedrivs inom arbetslaget, dock saknar enheten ett systematiskt kvalitetsarbete som tar sin utgångspunkt i verksamhetens behov av utveckling i förhållande till nationella mål. Dessutom saknas dokumentation av det kvalitetsarbete som genomförts. Rektor måste se till att åtgärdsprogram utarbetas för de elever som är i behov av särskilt stöd vid skolenheten. Elever vid gymnasiesärskolan ska bedömas utifrån de kunskapskrav som gäller för skolformen och de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås har rätt till särskilt stöd och detta stöd ska doku-

menteras i ett åtgärdsprogram. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att upprättande av åtgärdsprogram är viktigt bland annat ur ett rättsäkerhetsperspektiv, då åtgärdsprogram kan överklagas.

Vid tidpunkten för tillsynsbesöket leds enheten av en tillförordnad rektor som inte är chef över lärare och övrig personal som arbetar inom enheten. Verksamhetschefen vid skolan är chef över såväl lärare som rektor vid skolenhet 5. Rektorers möjligheter att organisera och leda verksamheten är därmed begränsade. Rektor måste ges förutsättningar att vara pedagogisk ledare för verksamheten och ges möjlighet att fatta beslut om sin enhets inre organisation och i övrigt kunna fatta de beslut som följer av författningarna.

Skolenhet 5 vid Elof Lindälvs gymnasium präglas i övrigt av trygghet och studiero. Fokus i verksamheten ligger på kunskapsuppdraget, vilket framkommer i intervjuer med såväl elever som personal. Eleverna upplever att de har inflytande över sin utbildning och att de har god kontakt med lärare, rektor och övrig personal.

Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid sin tillsyn samt de ingripanden som Skolinspektionen funnit befogade med anledning av de konstaterade bristerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kungsbacka kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 25 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det ska för varje skolenhet och varje särskild verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling i varje verksamhet det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Skollagen föreskriver att det för varje skolenhet och varje särskild verksamhet ska upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid Elof Lindälvs gymnasium finns en likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling som omfattar samtliga skolenheter. Planen innehåller inga konkreta åtgärder som skall genomföras mot bakgrund av aktuell kartläggning av verksamheten vid varje skolenhet och varje särskild verksamhet. De strategier och åtgärder som presenteras är generella till sin karaktär och vagt beskrivna, till exempel "Informera årskurs 1 om skolans likabehandlingsplan samt prata definitioner diskrimineringar och kränkningar", "Skolans trivselregler presenteras" samt "Göteborgsregionens enkät för 2013 genomförs som vanligt VT 2014". Vid intervju uppger rektor att skolenhet 5 inte syns i skolans plan mot kränkande behandling därför man anser att det inte behövs. Gymnasieskolan vill vara en integrerad del av skolan och därför görs ingen särskild kartläggning eller redovisning av denna verksamhet, berättar rektor.

Tillsynen visar att skolenhet 5 vid Elof Lindälvs gymnasium saknar aktuell plan mot kränkande behandling som bygger på kartläggning av verksamheten vid varje skolenhet. Skolinspektionen vill i sammanhanget lyfta fram alla elevers rätt till en god och trygg miljö och att skolan har ett särskilt ansvar för elever med funktionsnedsättningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

5 kap. 5 § samt 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska rektorn se till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.
- Utredningen ska ske i samråd med elevhälsan.

- Rektorn ska besluta om åtgärdsprogram och där ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Om det inom ramen för undervisningen eller genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Vid intervju med rektor framkommer att det finns elever som är i behov av och ges särskilt stöd, men där detta stöd inte har dokumenterats eller beslutats i ett åtgärdsprogram. Anledningen till detta är, enligt rektor, att tidigare rektorn menade att åtgärdsprogram inte behövdes för elever inom gymnasiesärskolan då rektorn ansåg att studier inom gymnasiesärskolan var ett slags särskilt stöd i sig. Dessa uppgifter bekräftas av lärarna vid intervju. Lärarna uppger att de har gjort utredningar då de befarat att elever har riskerat att inte nå de mål som minst ska uppnås, men att de under tidigare rektors ledning inte fick utarbeta åtgärdsprogram. Vidare berättar lärarna att elevhälsan inte heller har varit delaktig i arbetet med särskilt stöd och att elevhälsan saknat specialpedagogisk kompetens. Lärarna känner inte till om tidigare rektor fattat beslut om att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Det stöd som givits eleverna har lärarna dokumenterat för sin egen skull, berättar de, och ger exempel på elever som har reducerat program, men att detta inte har beslutats i något åtgärdsprogram. En inventering av elevernas eventuella behov av särskilt stöd har inletts vid skolenheten, uppger såväl rektor som lärare, och specialpedagogisk kompetens finns vid skolenheten sedan vårterminsstarten. Vid tiden för tillsynsbesöket har dock inga beslut fattats om att utarbeta åtgärdsprogram för de elever som är i behov av särskilt stöd.

Tillsynen visar att rektor inte har fattat beslut om åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilt stöd. Detta är allvarligt då åtgärdsprogram inte utarbetats trots att elever har haft och har behov av särskilt stöd. Avsaknaden av åtgärdsprogram gör att elevens rättssäkerhet åsidosätts då varken elev eller elevens vårdnadshavare kan överklaga de insatser som satts in eller planeras att sättas in. Vidare försvårar frånvaron av formell dokumentation uppföljning och utvärdering av insatta stödinsatser på såväl individuell och övergripande nivå. Vidare visar tillsynen att elevhälsan inte varit delaktig i utredningar om det befarats att en elev är i behov av eller har fått särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att konstaterade utvecklingsbehov redovisas till huvudmannen.

Motivering

Skollagen föreskriver att det vid varje skolenhet ska genomföras systematiskt kvalitetsarbete som innebär planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen föreskriver vidare att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Av skollagen och läroplanen framgår vidare att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Enligt läroplanen ska rektor ansvara för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt att få ta del av skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete, men har inte fått någon sådan dokumentation.

Vid tillsynsbesöket uppger rektor, som är tillförordnad, att det inte finns någon dokumentation av kvalitetsarbetet vid skolenheten då föregående rektor, som avslutade sin anställning i mitten av november 2013, inte planerat, genomfört eller dokumenterat något systematiskt kvalitetsarbete tillsammans med personalen. Personalen har på eget initiativ analyserat elevernas resultat och resultatet av en genomförd elevenkät, uppger rektor och lärare, men någon sammanställning eller dokumentation av resultat och eventuella redovisade åtgärder finns inte. Rektor uppger vidare att hon ännu inte känner till vilka system som huvudmannen har för uppföljning av resultat och måluppfyllelse. Rektor uppger vidare att huvudmannen inte efterfrågar resultat eller måluppfyllelse från gymnasiesärskolan.

Tillsynen visar att skolenheten saknar ett systematiskt kvalitetsarbete som utgår från skolenhetens samlade resultat utifrån de nationella målen och kunskapskraven och som analyseras och dokumenteras i syfte att utveckla utbildningen. Ett dokumenterat, systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå krävs för att konstaterade utvecklingsbehov ska kunna redovisas för huvudmannen. Skolinspektionen vill i sammanhanget lyfta fram rektors ansvar att leda och utveckla utbildningen så som detta uttrycks i skollag och andra författningar, i detta ansvar ligger bland annat att planera och genomföra ett systematiskt kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen

Läroplan för gymnasiesärskolan, 2.6 Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Rektor ska besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut som följer av författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skol-

lagen och andra författningar. Enligt läroplanen har rektor som pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal i skolan ansvar för skolans resultat och har också inom givna ramar bland annat ett särskilt ansvar för att lärarna anpassar undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer efter elevernas skiftande behov och förutsättningar.

Vid tiden för Skolinspektionens tillsynsbesök leds verksamheten vid skolenhet 5 av en rektor tillförordnad av huvudmannen för en period från och med mitten av november 2013 till och med 30 juni 2014.

Vid intervju uppger rektor att hon inte har det övergripande ansvaret för verksamheten vid skolenheten då hon inte är chef för personalen som arbetar där. Rektor uppger att verksamhetschefen vid skolan har personalansvaret för den personal som arbetar vid skolenhet 5 under den period då rektor är tillförordnad. Lärarna bekräftar att deras nuvarande chef, den tillförordnade rektorn, inte "sitter i hela rektorsstolen" samt att de har skolans verksamhetschef som sin närmsta chef. Verksamhetschefen är också rektors närmsta chef.

Tillsynen visar att rektorn vid skolenhet 5 vid Elof Lindälvs gymnasium inte beslutar om sin enhets inre organisation och inte har det ansvar, bland annat att ha funktionen som chef för lärarna och övrig personal, som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen och i andra författningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 9-10 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Motivering

Skollagen föreskriver att det för eleverna ska finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal

med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Rektor och lärare uppger vid intervju att psykolog inte finns att tillgå i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid skolenheten. Psykolog deltar inte i elevhälsans möten med rektor och deltar inte heller i det elevstödande arbetet vid skolenheten. Vid behov kan tjänsten köpas in, uppger rektor, och då enbart för att göra psykologiska utredningar. Elevhälsan bekräftar vid intervju att psykologisk kompetens inte ingår i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet vid skolenhet 5 och att psykolog inte heller deltar i det elevstödande arbetet.

Tillsynen visar att elevhälsan vid skolenhet 5 vid Elof Lindälvs gymnasium saknar tillgång till psykolog i elevhälsans förebyggande, hälsofrämjande och elevstödande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Rektor ska vid arbetsplatsförlagt lärande besluta om förläggningen av kurser till arbetsplatser och om hur fördelningen av denna förläggning ska göras över läsåren.

Motivering

Enligt gymnasieförordningen ska arbetsplatsförlagt lärande förekomma på alla nationella och specialutformade program i gymnasiesärskolan. Endast kurser i yrkesämnena får arbetsplatsförläggas. Omfattningen ska enligt författningarna vara minst 22 veckor. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasiesärskolan motsvara 23/25 timmars garanterad undervisningstid (23 timmar för de utbildningar inom gymnasiesärskolan som påbörjades före 1 juli 2013 och 25 timmar för de utbildningar som påbörjades efter 30 juni 2013). Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen av denna förläggning ska göras över läsåren.

Rektorn uppger vid intervju att varken hon eller tidigare rektor har fattat beslut om hur den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen för eleverna på de nationella eller specialutformade programmen ska förläggas och fördelas. Lärarna

bekräftar vid intervju att de, tillsammans med yrkesvalslärare vid skolenheten, ansvarar för elevernas arbetsplatsförlagda lärande och att rektor inte fattat beslut om hur den arbetsplatsförlagda delen förläggs eller fördelas. Detta bekräftas även av yrkesvalsläraren.

Tillsynen visar att rektor vid skolenhet 5 vid Elof Lindälvs gymnasium inte beslutar om förläggningen av kurser till arbetsplatser vid arbetsplatsförlagt lärande och om hur fördelningen av denna förläggning ska göras över läsåren. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap, 12 § gymnasieförordningen

I ärendets slutgiltiga handläggning har utredare Frida Eek och jurist Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Beslutsfattare

Mona Ericsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.